

**Eco-effectscan
De Duinen en Molenslag
te Monster**

**Opdrachtgever
De Westlandse Zoom C.V.
te Monster**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

**Eco-effectscan
De Duinen en Molenslag
te Monster**

**Opdrachtgever
De Westlandse Zoom C.V.
te Monster**

Datum: 23 oktober 2020
Rapportnr.: 20112/AQT301FF/LT
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Titel : *Eco-effectscan De Duinen en Molenslag te Monster*

Opdrachtgever : De Westlandse Zoom C.V.
Contactpersoon : mw. L. van der Steeg

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

Projectteam

Projectmanager : dhr. Ing. A.D. Wubben
Contactpersoon : dhr. Ing. A.D. Wubben
Auteur : mw. L. Tensen PhD
Veldwerk : mw. J.M.A. de Jonge MSc
: dhr. T.C. van der Geest
Kwaliteitsborger : mw. ir E. van Doorn

Projectnummer : **20112**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
23 oktober 2020	Definitief		

© 2020 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording.....	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.4	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging.....	8
3.2	Bestaande situatie	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	9
3.4	Veldbezoek.....	9
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	10
4.1	Natura 2000-gebieden	10
4.2	Ecologische verbindingszones	10
4.3	Stikstofdepositie.....	11
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	12
5.1	Vaatplanten	12
5.2	Vogels.....	12
5.3	Grondgebonden zoogdieren	13
5.4	Vleermuizen	13
5.5	Amfibieën	14
5.6	Reptielen	15
5.7	Vissen	15
5.8	Overige beschermde soorten	15
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	17
6.1	Gebiedsbescherming	17
6.2	Soortenbescherming	17
6.3	Advies en vervolgstappen	18
6.4	Geldigheid	19
7	REFERENTIES	20

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Westlandse Zoom is voornemens twee gebieden op de locaties De Duinen en Molenslag te Monster te herontwikkelen. Het gehele gebied wordt vergraven en tevens worden de watergangen vergraven. De bestaande beplanting wordt verwijderd. De Westlandse Zoom is voor beide gebieden voornemens nieuwbouwwoningen te realiseren. Voor deze projecten dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van De Westlandse Zoom.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving¹.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en mogelijke effecten op beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden eventueel te nemen maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen¹. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd¹. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren.

2.4 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebieden) en gebieden uit het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven. Daarnaast wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden, zowel door de werkzaamheden zelf als voor eventuele effecten van stikstofdepositie door de werkzaamheden op natuurgebieden.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van beschermde soorten behorend tot artikel 3.1, 3.5 en 3.10 welke in en in de nabije omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

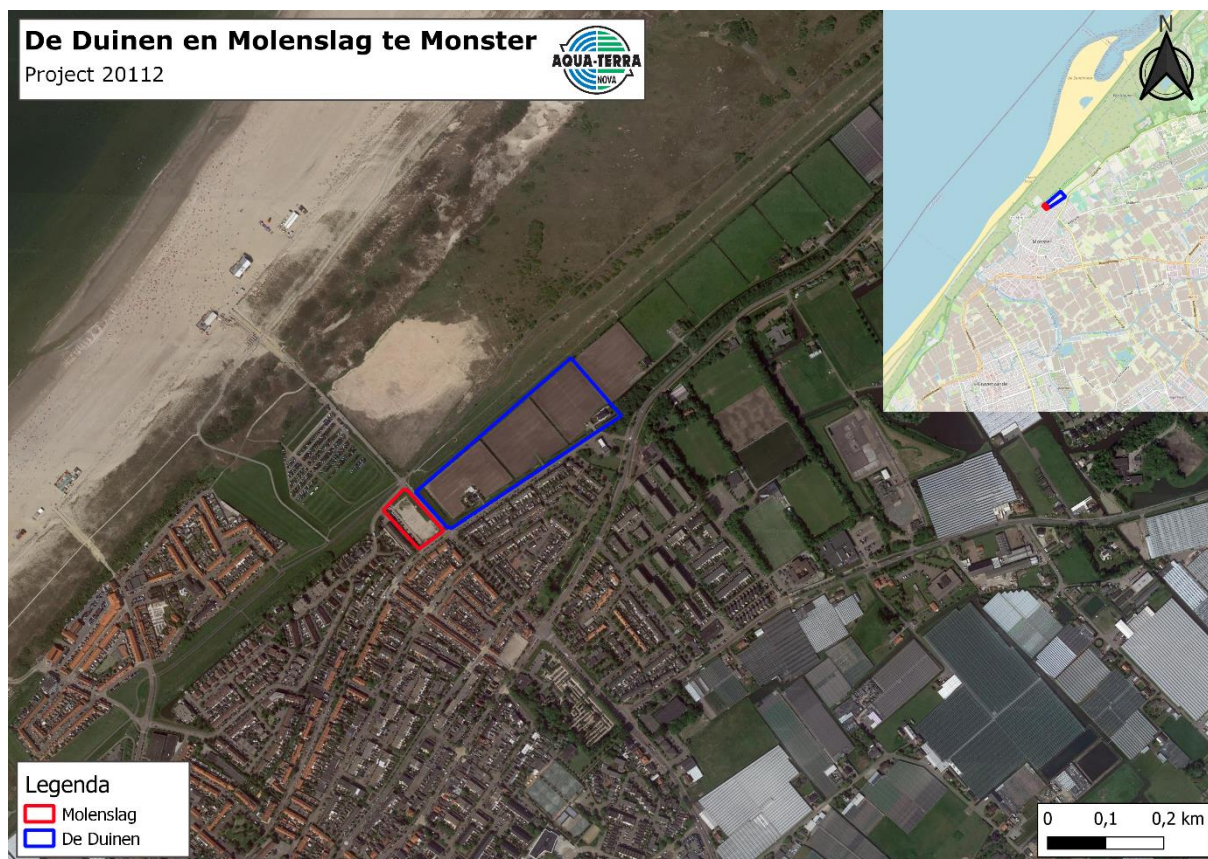
Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie.

Categorie	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde vogelsoorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren (Zorgplicht)	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

De plangebieden zijn gelegen aan de Rijnweg te Monster, in de gemeente Westland in de provincie Zuid-Holland. De plangebieden betreffen respectievelijk een stuk braakliggend terrein en een terrein van een voormalig kassencomplex met twee bedrijfswoningen in een landelijke omgeving. Zie figuur 3.1 voor de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van de plangebieden De Duinen en Molenslag te Monster (rood omkaderd).

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied betreft een drie stukken grasland waarop een kassencomplex heeft gestaan en een braakliggend terrein langs de Molenslag met een totale oppervlakte van circa 43.000 m². De plangebieden liggen ten noorden van de Rijnweg en worden gescheiden door de Molenslag. Het plangebied ten zuidwesten van de Molenslag is braakliggend en zandig. Aan de zuidkant van dit plangebied staan een vijftal bomen langs het terrein. Rond het braakliggende terrein lopen wegen.

Het gebied ten noordoosten van de Molenslag is een voormalig kassencomplex. De bebouwing in het gebied bestaat uit twee vrijstaande woningen. De kassen zijn reeds jaren geleden gesloopt. Er liggen watergangen rondom het plangebied en tussen de voormalige kaspercelen. Binnen het plangebied zijn bomen en struiken aanwezig in de tuinen van de woningen. Er staan kleine struiken langs de Rijnweg ten zuiden van het plangebied. De omgeving van het plangebied bestaat uit woonwijken ten zuiden van de plangebieden en duingebied met groenruigtes ten noorden.

Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

Figuur 3.2. Impressie van het plangebied. Linksboven: het huis aan Rijnweg 340. Rechtsboven: een woonwijk gelegen ten zuiden van het plangebied. Links midden: het open terrein van De Duinen. Rechts midden: een grasveld in het plangebied. Linksonder: een watergang in het plangebied. Rechtsonder: een onbeschoeide sloot in het plangebied.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

De Westlandse Zoom is voornemens de woningen te slopen, de watergangen te vergraven en beide gebieden bouwrijp te maken voor een nieuwe woonwijk. Voor beide gebieden wordt er nieuwbouw gerealiseerd. Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.4 Veldbezoek

Het plangebied is bezocht in de middag van 24 september 2020. De weersomstandigheden tijdens dit oriënterend onderzoek zijn wisselvallig, lichte regen, half bewolkt met een temperatuur van 17°C, windkracht 5 Bft uit het zuidwesten. Tijdens de inventarisatie zijn aanwezige natuurwaarden in het plangebied bekeken. Beschermde soorten worden alleen op basis van regionale verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten, anders worden ze meegenomen in de toetsing.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingszone en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingszones. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' ligt direct aan de grens, ten noorden van de plangebieden. Het Natura 2000-gebied 'Westduinpark & Wapendal' is gelegen op circa 5 km afstand ten noordoosten van de plangebieden, zie figuur 4.1. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Figuur 4.1. Positie van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bestaat uit oude duinen, duinbossen, struwelen, ruigten en plassen². Het natuurgebied is van grote waarde vanwege de kalkarme duinen en heideterreinen die in het gebied voorkomen. Aan de binnenduintrand bevinden zich een aantal oude landgoedbossen die rijk zijn aan stinzenflora.

Het Natura 2000-gebied 'Westduinpark' is een breed, gevarieerd en kalkrijk duingebied met kenmerkende habitats van de Hollandse duin- en kuststreek. Er is een breed scala aan vegetatietypen van jonge en oude, droge duinen, met ruigten, graslanden en struwelen en binnenduinbos aanwezig, met karakteristieke flora. 'Wapendal' bestaat uit oud duin met struikheivegetatie.

De werkzaamheden hebben vanwege de korte afstand en de aard van de werkzaamheden mogelijk negatieve effecten op het Natura 2000-gebied 'Solleveld en Kapittelduinen'. Negatieve effecten aan het Natura 2000-gebied kunnen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming is noodzakelijk.

4.2 Ecologische verbindingszones

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)³, zie figuur 4.2. Het plangebied bevindt zich echter direct naast een natuurgebied dat deel uitmaakt van

het NNN. Het betreft hier het gebied ten noorden van het plangebied. Het NNN kent geen externe werking. Dit houdt in dat aantasting van het NNN alleen kan plaatsvinden wanneer werkzaamheden daadwerkelijk in het NNN worden uitgevoerd. Zodoende kunnen negatieve effecten op het NNN worden uitgesloten, omdat de werkzaamheden buiten het NNN worden uitgevoerd. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Figuur 4.2. Positie van het plangebied ten opzichte van het NNN.

4.3 Stikstofdepositie

Stikstofdepositie is de hoeveelheid stikstof, die in de vorm van NO_x (stikstofoxiden) of NH_3 (ammoniak), neerdaalt op de bodem. Verschillende bronnen, zoals bouwwerktuigen, verkeer en mest, hebben een stikstofuitstoot. In Nederland zijn in 118, van de 161 Natura 2000-gebieden, stikstofdepositie hoger bevonden dan ten minste één habitat aanwezig kan verdragen. Een verdere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot 'significante effecten' op de beschermde natuurgebieden, wat alleen is toegestaan met een Wet natuurbescherming vergunning¹. Een stikstofdepositieberekening ten behoeve van de beoogde werkzaamheden is volgens Aqua-Terra Nova noodzakelijk.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is/zijn.

5.1 Vaatplanten

Het plangebied is tijdens het uitvoeren van het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen. Op basis van de verspreidingsgegevens⁴ is niet uit te sluiten dat de beschermde soort glad biggenkruid voorkomt in het plangebied langs de Molenslag. Deze beschermde soort is op 50 meter afstand van het plangebied waargenomen in 2019 op het voormalige campingterrein nabij de strandopgang Molenslag te Monster. Het plangebied langs de Molenslag voorziet in zandige grond met open plekken die geschikt zijn voor glad biggenkruid. Het plangebied langs de Rijnweg voorziet tevens in een grasmat met open plekken, omdat hier gemaaid wordt. De bodem is niet vermest en daardoor niet erg voedselrijk. De soort groeit graag op zonnige open plekken in graslanden en in duinlandschap en komt voornamelijk voor in akkers, duinen, bermen en graslanden met een dunne grasmat⁵. De aanwezigheid van beschermd glad biggenkruid kan redelijkerwijs niet worden uitgesloten in het plangebied. Nader onderzoek naar deze soort is noodzakelijk.

5.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd¹. In het plangebied worden broedende vogels verwacht, zowel algemene als jaarrond beschermde broedende vogels en soorten uit categorie 5.

5.2.1 *Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats*

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen⁶. Gierzwaluwen en huismussen nestelen onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen, achter regenpijpen en ook in nestkasten, of -stenen. Huismussen en gierzwaluwen zijn waargenomen in de wijk ten zuiden van de plangebieden. De woningen in het plangebied zijn beoordeeld op de mogelijke aanwezigheid van deze twee beschermde soorten. De woning aan de Rijnweg 330 heeft een zadeldak met dakpannen die toegang geven tot het dakbeschoot. Hierdoor kan op voorhand niet uitgesloten worden dat huismussen hier hun nest hebben onder de dakpannen. De woning aan de Rijnweg 340 heeft tevens een zadeldak, maar de toegang tot onder de dakpannen is hierbij afgesloten. De aanwezigheid van nestplaatsen van huismussen in deze woning kan op voorhand wel uitgesloten worden. Geconcludeerd kan worden dat nader onderzoek naar huismussen bij de woning aan de Rijnweg 330 noodzakelijk is.

De aanwezigheid van nestplaatsen van gierzwaluwen in beide woningen kan wel uitgesloten worden. De woningen hebben geen geschikte invlieg mogelijkheden voor deze soort. Gierzwaluwen hebben een vrije aanvliegmogelijkheid nodig van minstens drie meter hoog welke vrij moet zijn van obstakels (groenstructuren, hekwerken e.d.). Eventuele invliegopeningen voldoen niet aan deze eisen voor deze soort. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de gierzwaluw is niet noodzakelijk.

De aanwezigheid van roofvogels/uilen in het plangebied kan worden uitgesloten. Er is geen geschikte bebouwing in het gebied aanwezig voor roofvogels of uilen om zich te vestigen. Er is enkel een tweetal woningen in het plangebied, deze zijn niet geschikt. Tevens zijn er geen geschikte bomen in het plangebied voor uilen en roofvogels om zich te vestigen. Er zijn ook geen nesten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming naar roofvogels en/of uilen is niet noodzakelijk.

5.2.2 *Vogels uit categorie 5*

Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten: blauwe reiger, boerenzwaluw, zwarte kraai, ekster, koolmees, pimpelmees en ijsvogel. De ijsvogel, blauwe reiger, en zwarte kraai zijn tevens waargenomen tijdens het veldbezoek. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen¹. In dit geval wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied voor zwarte kraai, ekster, blauwe reiger, koolmees en pimpelmees. Geschikte

broedlocaties voor deze soorten zijn niet aanwezig in het plangebied. Er zijn geen geschikte bomen aanwezig waarin zwarte kraai, ekster of blauwe reiger hun nest in kunnen bouwen. Ook zijn er geen (oude) nesten van deze soorten waargenomen. Ook zijn er geen geschikte boomholtes aanwezig voor holtebroeders zoals koolmees en pimpelmees. Tot slot is er voor deze soorten voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar in de omgeving en zijn er derhalve geen redenen om de foerageergebieden van deze soorten jaarrond te beschermen.

De ijsvogel daarentegen kan wel in het plangebied tot broeden komen. Deze ijsvogel is afhankelijk van steile oevers waarin de soort een gang bouwt naar de broedkamer. Bij het vergraven en dempen van de watergangen kan op twee manieren omgegaan worden met de ijsvogel en mogelijke broedplaatsen:

- De watergangen worden gedempt buiten het broedseizoen van de soort;
- Bij werkzaamheden in het broedseizoen moet voorafgaande aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole uitgevoerd worden. De oevers met broedgevallen van ijsvogel moeten ontzien worden en er moet een verstoringvrije zone aangehouden worden.

Ook wordt aanbevolen om bij het graven van nieuwe watergangen rekening te houden met deze soort door het creëren van nieuwe broedgelegenheid. Dit kan op verschillende manieren, welke te vinden zijn in de "Ijsvogelhandleiding. Aanleg, controle en onderhoud van ijsvogelwanden" van Landschap Noord-Holland. Deze kan gratis via www.landschapnoordholland.nl/publicaties of www.vwggooi.nl/vereniging/publicaties gedownload worden.

5.2.3 *Algemene (broed)vogels*

In en rondom het plangebied zijn algemene vogelsoorten te verwachten zoals grasmus, braamsluiper, houtduif, roodborsttapuit, boompieper, tjiftjaf, boomleeuwerik, zwartkop, spreeuw, kauw, meerkoet, waterhoen en wilde eend. Het groen in het plangebied is geschikt als broedlocatie voor algemene zangvogels en de oevers zijn geschikt voor algemeen voorkomende watervogels. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (wat grofweg van maart t/m juli is) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden (zie paragraaf 6.3.2). Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.3 **Grondgebonden zoogdieren**

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen^{1,7}. Het voorkomen van strikt beschermde zoogdiersoorten in het plangebied kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waarbinnen een straal van 500 meter water te vinden is. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten. Het leefgebied van de waterspitsmuis is langgerekt en loopt evenwijdig aan een oever. De actieradius loopt uiteen van 30 tot 160 meter. Mannetjes en vrouwtjes hebben elk hun eigen territorium. Het plangebied aan de Rijnweg voldoet aan bovenstaande habitateisen voor waterspitsmuis. Ondanks dat de soort niet waargenomen is in of nabij het plangebied, is het niet uit te sluiten dat de soort er voorkomt. Uit onderzoek met inloopvallen is naar voren gekomen dat in leefgebied met waterspitsmuis de soort zo goed als nooit gevangen wordt⁸. Om de aanwezigheid van de soort te kunnen uitsluiten moet er een eDNA-analyse gemaakt worden. Hierbij worden bodemsamples van de oever genomen en geanalyseerd in een laboratorium. Dit is een snelle manier om na te gaan of de soort voorkomt langs de oevers van het plangebied.

Het oriënterend onderzoek wijst uit dat het plangebied geschikt is voor de nationaal beschermde zoogdiersoorten haas, woelrat, dwergspitsmuis, bosmuis, veldmuis, huisspitsmuis, vos, egel en konijn. Ook kunnen er binnen het plangebied algemene zoogdiersoorten voorkomen als bruine rat. Voor deze nationaal beschermde zoogdiersoorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming¹. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

5.4 **Vleermuizen**

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle soorten vleermuizen zijn beschermd binnen de Wet

natuurbescherming¹. Vleermuizen maken binnen hun netwerk gebruik van vaste verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze vaste rust- en verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, ook als de dieren op dat moment niet aanwezig zijn. Daarnaast is de functionele leefomgeving van vleermuizen beschermd. Dit zijn de vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden, die nodig zijn om een verblijfplaats te laten functioneren.

5.4.1 *Verblijfplaatsen*

Het plangebied de Molenslag bevat geen bebouwing. Het plangebied langs de Rijnweg bevat twee woningen: Rijnweg nummer 330 en 340. Beide woningen zijn geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De woningen hebben spouwmuren met open stootvoegen waar vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben (zie figuur 5.1). De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

Rondom de woning aan de Rijnweg 330 staan enkele bomen. Deze bomen zijn niet geschikt voor boombewonende vleermuizen zoals de watervleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis, omdat ze geen geschikte holtes of ander structuren zoals loshangend schors bieden voor deze soorten. Het zuidelijke deel van het plangebied 'Molenslag' bevat een bomenrij. Deze bomen zijn tevens niet geschikt voor boombewonende vleermuizen om zich te vestigen. De aanwezigheid van vast rust- en/of verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen kan uitgesloten worden. Nader onderzoek naar vaste rust- en/of verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

Figuur 5.1. Open stootvoegen in het huis aan de Duinen, geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen.

5.4.2 *Foerageergebied en vliegroute*

Sommige vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren, zoals watergangen en bomenrijen, als vliegroute. Andere vleermuizen zijn minder afhankelijk van dit soort structuren⁹. Het plangebied bevat geschikte watergangen die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. Het plangebied is tevens geschikt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Er is echter voldoende alternatief aanwezig in de omgeving, met name het natuurgebied Solleveld. Door de werkzaamheden zal geen essentieel foerageergebied of vliegroutes verloren gaan. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.5 **Amfibieën**

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat de strikt beschermde rugstreeppad in de omgeving van het plangebied voorkomt¹⁰. De rugstreeppad komt veelvuldig voor in de duinen van Monster. De rugstreeppad betreft een pionierssoort die zich graag vestigt in gebieden met plassen en poelen die lange tijd blijven liggen. Deze poelen en plassen moeten vrij zijn van vissen

en andere onderwaterrovers en snel kunnen opwarmen. Het plangebied is tijdens het veldbezoek nagelopen op de aanwezigheid van deze structuren. Op diverse plaatsen in de weides zijn plassen en poelen aanwezig (zie figuur 5.2). Daarnaast is het voor de rugstreeppad mogelijk om via de duinen in het plangebied te komen. De oevers zijn op diverse plaatsen niet beschoeid of beschoeiing is weggerot tot onder de waterlijn. Deze poelen op de velden zijn een ideale kraamkamer voor rugstreeppad om zichzelf in voort te planten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van rugstreeppad is noodzakelijk om aanwezigheid met zekerheid te kunnen uitsluiten of om een inschatting te kunnen maken van de populatiegrootte.

Figuur 5.2. Waargenomen plassen op het weiland van de voormalige kassencomplexen aan de Rijnweg.

De ruigtes/groenstroken en watergangen in het plangebied zijn ook geschikt voor algemene amfibieënsoorten (beschermd volgens art. 3.10 Wet natuurbescherming) als bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

5.6 Reptielen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied de (strikt) beschermde zandhagedis voorkomt¹⁰. De zandhagedis is sterk gebonden aan duin- en heidegebieden met een mozaïek van rijk gestructureerde dwergstuikvegetatie, afgewisseld met hogere grassen, 'kale' grond en plekken met open zandgrond¹¹. De eieren worden vanaf juni op open zandplekken op zuidelijke hellingen ingegraven, waar de zon voor de verdere ontwikkeling zorgt. De zandhagedis overwintert in zelf gegraven holen of in verlaten holen van andere dieren, zoals muizen¹¹. De plangebieden zijn in de tegenwoordige staat niet geschikt als verblijfplaats voor zandhagedissen. Het vergraven van het gebied zorgt er echter voor dat het plangebied wel geschikt wordt voor zandhagedissen. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.7 Vissen

De watergangen in het plangebied moeten met de werkzaamheden worden vergraven. Op basis van verspreidingsgegevens worden beschermde vissoorten niet verwacht. Wel is het water geschikt voor algemene vissoorten. De geplande werkzaamheden hebben negatieve effecten voor de mogelijk aanwezige vissoorten. Het is daarom noodzakelijk voorafgaand aan de werkzaamheden de watergangen af te vangen en de aanwezige aquatische fauna te verplaatsen naar een alternatieve vergelijkbare watergang.

5.8 Overige beschermde soorten

geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming^{1,12,13}.

Rode Lijst-soorten die in de omgeving voorkomen zijn bruin blauwtje, kleine parelmoervlinder, heivlinder en blauwvleugelsprinkhaan. De vochtige duinvalleien zijn regionaal van belang voor zwerfende en tengere pantserjuffers en in sommige jaren voor de zuidelijke glazenmaker. Het plangebied voorziet voor geen van deze soorten in geschikt habitat. Het voorkomen van beschermde ongewervelden kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

De rode Amerikaanse rivierkreeft is in 2020 waargenomen in de omgeving van het plangebied. Deze soort betreft een uitheemse rivierkreeft in Nederland en het uitzetten van uitheemse rivierkreeften is zowel onder de Visserijwet als de Europese exotenverordening verboden. Onder de genoemde verordening is het ook niet toegestaan uitheemse rivierkreeften te verplaatsen naar andere wateren of watergangen. Uitheemse rivierkreeften hebben een negatieve invloed op de biodiversiteit in Nederland. Ze woelen de bodem om en zorgen voor vertroebeling van het water, dit kan leiden tot het afsterven van waterplanten en algenbloei. Ook eten ze watervegetatie op of knippen deze weg. De laatste tijd komt de uitheemse rivierkreeft steeds vaker voor in het nieuws omdat de aantallen sterk toenemen een maatregelen tegen de soort noodzakelijk zijn.

Indien er tijdens de werkzaamheden uitheemse rivierkreeften aangetroffen worden, dienen deze op locatie te worden gedood of in een zeer goed afgesloten bak meegenomen te worden voor consumptie. Let hierbij op dat kreefteieren niet verspreid worden.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

In opdracht van De Westlandse Zoom C.V. heeft Aqua-Terra Nova BV een onderzoek uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving op de geplande werkzaamheden met betrekking tot het project 'De Duinen en Molenslag' te Monster. Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn en welke soorten op voorhand redelijkerwijs uitgesloten kunnen worden. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of de geplande activiteiten in strijd kunnen zijn met de Wet natuurbescherming. De conclusies van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven.

6.1 Gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De plangebieden bevinden zich direct naast het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het Natura 2000-gebied kunnen niet worden uitgesloten. Het is noodzakelijk een ecologische Voortoets met stikstofdepositieberekeningen uit te voeren om de effecten van de voorgenomen sloopwerkzaamheden en woningbouw te analyseren;
- Het plangebied bevindt zich tevens naast het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Negatieve effecten op het NNN kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk.

6.2 Soortenbescherming

In tabel 6.1 is per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Wet natuurbescherming aangegeven. In tabel 6.2 wordt de betekenis van de kleurencode weergegeven.

Tabel 6.1. Overzicht beschermde soorten

Soortgroep	Wet	Geadviseerde vervolgstappen
Vaatplanten		
Glad biggenkruid	Wnb 3.5 of 3.10	Nader onderzoek noodzakelijk naar groeiplaatsen
Algemene soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Vogels		
Soorten met jaarrond beschermde verblijfplaats	Wnb 3.1	Nader onderzoek naar vaste rust- en/of verblijfplaatsen van huismussen Rijnweg 330 is noodzakelijk.
Categorie 5 soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen. Extra zorg voor broedlocaties ijsvogel.
Algemene soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen
Grondgebonden zoogdieren		
Waterspitsmuis	Wnb. 3.5 en 3.10	eDNA-onderzoek naar waterspitsmuis noodzakelijk
Algemene en vrijgestelde soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Vleermuizen		
Verblijfplaatsen	Wnb 3.5	Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in beide woningen.
Foerageergebied en vliegroutes	Wnb 3.5	Negatieve effecten op foerageergebied en vliegroutes uitgesloten. Houd rekening met bouwverlichting.
Amfibieën		
Rugstreeppad	Wnb 3.5 of 3.10	Nader onderzoek naar rugstreeppad noodzakelijk.
Algemene en vrijgestelde soorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Reptielen		
Zandhagedis	Wnb 3.5 of 3.10	Aanwezigheid op voorhand redelijkerwijs uit te sluiten
Vissen		
Beschermde soorten	Wnb 3.5 of 3.10	n.v.t.
Algemene soorten	Wnb 1.11	Afvangen sloten bij dempen watergangen i.h.k.v. de zorgplicht
Overige soorten		
Uitheemse rivierkreeften	N.v.t.	Bij dempen watergangen doden op locatie of afgesloten afvoeren voor consumptie (plaagsoort)

Tabel 6.2. Betekenis kleurencodes.

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden met inachtneming van de algemene zorgplicht. Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is en negatieve effecten niet uit te sluiten dan wel te voorkomen zijn dient ontheffing aangevraagd te worden.

6.3 Advies en vervolgstappen

6.3.1 Noodzakelijke soortgerichte onderzoeken

Onderzoeken naar de aanwezigheid van (strikt) beschermde soorten van artikel 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming dienen conform goedgekeurde protocollen uitgevoerd te worden¹⁴. Deze onderzoeksperiodes zijn afhankelijk van de soort, potentiële functie van het plangebied en soms ook weersomstandigheden. Indien bij onderzoek afgeweken wordt van de betreffende protocollen kan dit tot gevolg hebben dat een eventuele latere ontheffingaanvraag om deze reden afgewezen wordt.

In de onderstaande tabel worden de betreffende onderzoeksperiode per soort weergegeven. Hierbij dient rekening gehouden te worden dat een onderzoek bestaat uit meerdere bezoeken, verspreid over de voorgeschreven onderzoeksperiode.

Tabel 6.3. Onderzoeksperiodes beschermde soorten.

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Glad biggenkruid												
Vleermuizen												
Rugstreeppadden												
Huismussen												
eDNA waterspitsmuis												

Donkergroen: optimale onderzoeksperiode; Lichtgroen: minder geschikte periode en afhankelijk van weersomstandigheden; Wit: geen onderzoek mogelijk.

Uit de beschreven onderzoeken komt voort of de onderzochte soorten in het plangebied voorkomen en of er voor de Wet natuurbescherming een ontheffing voor de verstoring en/of vernietiging van habitat en vaste verblijfplaatsen van soorten aangevraagd moet worden bij de provincie Zuid-Holland, Omgevingsdienst Haaglanden.

6.3.2 Broedvogels

Alle in Nederland broedende vogels en hun eventuele nesten zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Echter zijn vogels welke buiten deze periode broeden ook te allen tijde beschermd. Indien werkzaamheden, zoals het dempen van watergangen, in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van broedende vogels voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Speciale aandacht moet hierbij besteed worden aan de ijsvogel, omdat deze soort waargenomen is in het plangebied en in kleine stukjes steile oever kan broeden. Indien vogelnesten of broedende vogels aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest of de broedplaats uitgesteld te worden totdat de jongen vliegvlug zijn of dient er een verstoringvrije zone rond de broedplaats opgesteld te worden.

6.3.3 Aquatische fauna

De werkzaamheden aan de watergangen moeten buiten de kwetsbare periode voor aquatische fauna uitgevoerd worden. De voorkeursperiode voor de uitvoering is begin september t/m eind oktober. Dit is ná de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën. Indien dit niet

mogelijk is, wordt aanbevolen om de werkzaamheden in de minder kwetsbare periode van november-februari uit te voeren. In deze periode is aquatische fauna in winterrust en zijn ze minder mobiel.

Bij het dempen van watergangen moet het water één richting uitgedreven worden naar de naastliggende watergangen, zodat aanwezige vissen, amfibieën en andere aquatische fauna zich daarnaartoe kunnen verplaatsen. Bij leegpompen van de watergang wordt de aquatische fauna en amfibieën tijdig weggevangen en elders uitgezet.

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Dempen watergang												

* Groen: voorkeursperiode; oranje: minder kwetsbare periode; rood: meest kwetsbare periode.

Indien er tijdens de werkzaamheden uitheemse rivierkreeften aangetroffen worden, dienen deze op locatie gedood te worden of afgesloten te worden afgevoerd voor consumptie. Let hierbij op dat kreefteieren niet verspreid worden.

6.3.4 *Zorgplicht*

Te allen tijde dient er rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht, artikel 1.11 Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat er altijd rekening met in het wild levende dieren en planten gehouden moet worden. Tijdens de werkzaamheden moet gelet worden op de aanwezigheid van planten en dieren en moet voorkomen worden dat deze onnodig gedood, verwond of aangetast worden. Alle dieren, ook de niet beschermde soorten, moeten de ruimte krijgen om te kunnen vluchten en zichzelf in veiligheid te brengen.

6.4 **Geldigheid**

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn drie jaar geldig.

7 REFERENTIES

1. Ministerie van Economische zaken. *Wet natuurbescherming*. (2016).
2. Ministerie van landbouw natuur en voedselkwaliteit. Natura 2000-gebieden.
3. Rijksoverheid. Begrenzing van het Natuurnetwerk en de Natura 2000-gebieden. (2018). Available at: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1425-begrenzing-van-het-natuurnetwerk-en-natura-2000-gebieden>.
4. NDFF. Nationale Databank Flora en Fauna Uitvoerportaal.
5. Dijkstra, K. M. Glad biggenkruid. (2020). Available at: <https://wilde-planten.nl/glad-biggenkruid.htm>.
6. SOVON. Available at: <https://www.sovon.nl/nl>.
7. Zoogdierverseniging. Available at: <https://www.zoogdierverseniging.nl>.
8. zoogdierverseniging. Waterspitsmuis. Available at: <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/waterspitsmuis>.
9. Limpens, H., Twisk, P. & Veenbaas, G. *Met vleermuizen overweg*. (Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, delft, en de vereniging voor zoogdierkunde en zoogdierbescherming, 2004).
10. RAVON. Available at: <https://www.ravon.nl/>.
11. Rijksdienst voor ondernemend Nederland. *Soortenstandaard Zandhagedis, versie 2.0*. (2014).
12. Vlinderstichting. Available at: www.vlinderstichting.nl.
13. EIS kenniscentrum insecten en andere ongewervelden. Available at: <http://www.eis-nederland.nl/>.
14. Netwerk Groene Bureaus (werkgroep 'Standaarden en protocollen'). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. (2017).

